

Міністерство освіти і науки України
Херсонський державний аграрно-економічний університет
Факультет рибного господарства та природокористування
Кафедра екології та сталого розвитку імені професора Ю.В. Пилипенка

**IV Міжнародна науково-практична конференція
«ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ НАВКОЛИШНЬОГО
СЕРЕДОВИЩА ТА РАЦІОНАЛЬНОГО
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
В КОНТЕКСТІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ»**

до дня пам'яті доктора сільськогосподарських наук,
професора Пилипенка Юрія Володимировича

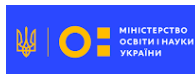
**IV International Scientific and Practical Conference
«ECOLOGICAL PROBLEMS
OF THE ENVIRONMENT
AND RATIONAL NATURE MANAGEMENT
IN THE CONTEXT OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT»**

dedicated to memory of doctor of agricultural sciences,
professor Pylypenko Yurii

**IV Международная научно-практическая конференция
«ЭКОЛОГИЧЕСКИЕ ПРОБЛЕМЫ
ОКРУЖАЮЩЕЙ СРЕДЫ
И РАЦИОНАЛЬНОГО
ПРИРОДОПОЛЬЗОВАНИЯ
В КОНТЕКСТЕ УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ»**

посвящена памяти доктора сельскохозяйственных наук,
профессора Пилипенко Юрия Владимировича

**21-22 жовтня 2021
м. Херсон**

Міністерство освіти і науки України
Херсонський державний аграрно-економічний університет
Факультет рибного господарства та природокористування
Кафедра екології та сталого розвитку імені професора Ю.В. Пилипенка

IV Міжнародна науково-практична конференція

**“ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА
ТА РАЦІОНАЛЬНОГО ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
В КОНТЕКСТІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ”**

до дня пам’яті доктора сільськогосподарських наук, професора
Пилипенка Юрія Володимировича

IV International Scientific and Practical Conference

**“ECOLOGICAL PROBLEMS OF THE ENVIRONMENT
AND RATIONAL NATURE MANAGEMENT
IN THE CONTEXT OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT”**

dedicated to memory of doctor of agricultural sciences, professor
Pylypenko Yurii

IV Международная научно-практическая конференция

**“ЭКОЛОГИЧЕСКИЕ ПРОБЛЕМЫ ОКРУЖАЮЩЕЙ СРЕДЫ
И РАЦИОНАЛЬНОГО ПРИРОДОПОЛЬЗОВАНИЯ
В КОНТЕКСТЕ УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ”**

посвящена памяти доктора сельскохозяйственных наук, профессора
Пилипенко Юрия Владимировича

21–22 жовтня 2021 року

ОЛДІПІЮС+
2021

були б здійснювати цілеспрямований контроль над змінами, що відбуваються, прогнозувати та запобігати найбільш небезпечним нестійким станам, що спричиняють диспропорцію та дисбаланс розвитку в природних екосистемах. Екологічна відповідальність має стати визначальною характеристикою майбутнього фахівця будь-якої галузі виробництва, оскільки саме ця якість концентрує в собі природні та набуті якості, що визначають професійну спроможність відповідально виконувати обов'язки на заданому рівні. Саме екологічна відповідальність є базою екологічних знань, умінь у єдності з розвинутою здатністю особистості активно мислити, діяти, втілювати свої наміри в життя та домагатись запроєктованих результатів без найменшої шкоди для довкілля. Серед основних компонентів даної якості, таких як інтелектуального, діяльнісного, ціннісно-орієнтованого, поведінкового, саме мотиваційні, світоглядні якості визначають бачення світу, розуміння закономірностей природного та суспільного розвитку, його особливостей тенденцій та перспектив. Світоглядна спрямованість особистості є найвагомішою якістю, оскільки, якщо майбутній фахівець, є за своєю сутністю споживачем чи руйнівником, то він ніколи не візьме на себе відповідальність за долю природи. Тому саме у вихованні з раннього віку необхідно закладати основи екологічних знань, які б вихолощували деструктивні нахили поведінки у дітей змалечку, а у дорослому віці – це має бути особистісно-орієнтований навчально-виховний процес, що передбачає корекцію таких негативних якостей. Особливу увагу в процесі підготовки фахівців лісової галузі ми звертаємо на особистісну професійну спрямованість, що зумовлює мотивовану активність та готовність до певних позитивних дій. Цю якість ми формуємо через вияв постійної допитливості студентів, розвиток їх творчих інтересів, розкриття їх захоплень, стимулювання до творчих здобутків, лідерства, самооцінки та саморозвитку. Важливим завданням підготовки майбутніх лісівників є формування та розвиток у них мотивів активної професійної діяльності, що ми реалізуємо через впровадження дуальної форми навчання. Саме така форма передбачає соціальне партнерство між виробництвом та освітою, де наявність високотехнологічної матеріальної бази та високопрофесійної підготовки роботодавців забезпечує нову модель підготовки висококваліфікованих працівників, які з перших кроків пізнання своєї професії мають можливість всебічного ознайомлення та входження в специфіку виробничих технологій, можливостей та перспектив. Такий тісний зв'язок навчання з виробництвом розвиває та підсилює інтерес до обраного фаху, виховує раціональні професійні потреби та почуття обов'язку і відповідальності. Маючи вже певний досвід в запровадженні такої моделі здобування вищої освіти фахівців лісової галузі, ми маємо

переконання, що це є один із перспективних підходів до вирішення проблем задоволення потреб ринку праці та підготовки високопрофесійних, високоморальних, екологічно свідомих працівників, професійна діяльність яких буде спрямована на збереження, відтворення та охорону природних систем довкілля і біосфери вцілому.

Література

1. Білик Л.І. Нові підходи до проблеми формування екологічного світогляду у студентів технічних спеціальностей. *Нові технології навчання*. 2003. Вип. 34. С. 83–89.

О.В. Ведмеденко,

*Херсонський державний аграрно-економічний університет,
vedmedenko.lena79@gmail.com*

ЕКОБЕЗПЕЧНІ ЗАХОДИ У ТВАРИНИЦТВІ

З метою зменшення забруднення навколишнього середовища у господарстві передбачається: організацію правильного оброблення, зберігання і використання гною; впровадження способів очищення повітря підприємств за допомогою встановлення спеціальних фільтрів і припливно-витяжної вентиляції; виконання відповідних профілактичних заходів у санітарно-захисних зонах підприємств; планомірну боротьбу з хворобами тварин, переносниками інфекційних захворювань, паразитуючими комахами; оборотні цикли використання стоків стічних вод.

Санітарно-гігієнічні умови на фермах також в основному підтримуються за допомогою води: для миття тварин, очищення приміщень та їх дезінфекцій, підготовки кормів, миття посуду і апаратури, гідрозмиву гною і т.д. Кількість стоків тваринницьких комплексів становить від 250 до 3000 тонн на добу (від 90 тис. до 1 млн. тонн на рік). Разом з тим із зростанням споживання води для потреб тваринництва збільшується скидання стічних вод у водойми, в результаті чого вони забруднюються і втрачають свої корисні властивості. Навіть скидання невеликих доз неочищених гноєвісних стічних вод від тваринницьких ферм і комплексів викликає масові замори риби і завдає значної економічної шкоди. Тому інтенсивна і різностороння дія сільського господарства на навколишнє середовище пояснюється не тільки зростаючим споживанням природних ресурсів, необхідних для безперервного зростання аграрного виробництва, але й утворенням значних відходів і стічних вод від тваринницьких ферм.

На всіх тваринницьких комплексах і великих спеціалізованих фермах обов'язковими тепер повинні бути досконалі каналізаційні мережі та очисні споруди, які б надійно захищали навколишнє природне середовище, у тому числі й водойми, від забруднень. Нині широко застосовують такі способи очищення стічних вод сільськогосподарського виробництва: повне біологічне очищення за спеціальною схемою і використання для удобрення ґрунтів осадів стічних вод; розділення відходів на тверду та рідку фракції з наступним використанням води для поливу, а твердого осаду у вигляді добрива; компостування стоків з торф'яною крошкою та органічними відходами землеробства в спеціальних сховищах, одержаний таким чином компост використовують як органічні добрива.

Одним із перспективних напрямів розв'язання проблем охорони навколишнього середовища та одержання додаткових енергоресурсів і водночас комплексного використання відходів індустріального тваринництва можна вважати виробництво з них біогазу. Останній є продуктом переробки органічних відходів тваринництва за допомогою так званих метанових мікроорганізмів. Цей газ можна використовувати для підігрівання води та приготування кормів. При одержанні біогазу без доступу повітря перероблюваний гній повністю зберігає азот в органічному добриві (тоді як при компостуванні його майже половина азоту втрачається). Крім того, за таких умов насіння бур'янів, що містяться у відходах тваринництва, втрачає свою схожість, а хвороботворні мікроби, яйця гельмінтів тощо знешкоджуються [1].

До основних антропогенних забруднювачів довкілля, належать також різні шуми від виробництв і транспорту, іонізуюче випромінювання, вібрації, світло-теплові впливи. Висока шумність, вібрація від роботи машин та велика кількість стічних вод створюється у кормоцехах, під час приготування кормових сумішей. Велику небезпеку для оточуючого середовища містять гноєсховища, особливо тоді коли їх недбало улаштували, або при улаштуванні безпосередньо на полі. У гноєсховищах відбуваються різні біохімічні процеси. Які супроводжуються виділенням теплоти, азоту тощо. Тому при улаштуванні гноєсховищ необхідно враховувати ряд вимог: використовувати землі лише не сільськогосподарського призначення, забезпечувати герметизацію сховищ від землі і оточуючого середовища, здійснювати біоутилізацію гною з виробленням біогазу [2].

Ще одним важливим чинником, який потребує охорони та систематичного контролю за його станом, є атмосферне повітря. Природні джерела не дуже забруднюють повітря, до того ж вони не піддаються регулюванню. Основні джерела атмосферного забруднення – антропогенні, пов'язані з господарською діяльністю підприємства. Аналізуючи стан охорони повітря, треба насамперед виявити джерела